

Årsrapport 2021 – Storkegruppen Vestjylland

4 nye storkereder blev rejst 13.4.2021 - den første rejses her ved Skærum mølle

Hvid Stork er en elsket fugl – i Vestjylland ynglede ingen storkepar i perioden fra 1981 til 2019, hvor et nyt par sensationelt slog sig ned i Flynder ved Bækmarksbro, der var ynglesucces igen i 2020 og med en stor stigning i storkebestanden i bl.a. Slesvig-Holsten er der begrundet håb om at det de kommende år også smitter af på Danmark og forhåbentlig også Vestjylland.

December 2021 – Lars HH

Indholdsfortegnelse

Indledning

Formål og arbejdsopgaver

Aktiviteter ”Storkegruppen Vestjylland”

- Nye storkereder
- Renoverede storkereder
- Øvrige opsætninger/renoveringer i Vestjylland

Storke i Vestjylland 2021

Landsbestand – Det øvrige Danmark

Afrunding – konklusioner

Indledning

Hvid Stork er en meget sjælden ynglefugl i Danmark og som de fleste ved, så har den været på nippet til at forsvinde helt.

Fra 1998 til 2019 har der ingen år været over 3 ynglepar i landet og i Vestjylland, som eksempel vis i 50'erne havde over 30 ynglepar, har storken i næsten 30 år ikke beboet nogen reder overhovedet. Sidste ynglepar med succes var i Lemvig i 1981, hvor 2 unger fløj fra reden på Vasegaarden og efterfølgende boede der i samme rede 1 stork i 1982 + 1983, samt der var et par i reden på Skjern station i 1990 + en enkelt stork i 1991.

.... men så skete der jo en sensation i 2019, da et helt nyt storkepar slog sig ned i en rede i Flynder lidt uden for Bækmarksbro og fik en unge på vingerne.

... og i 2020 kom parret igen tilbage og ynglede og 3 fine unger fløj derfra i august. I Vestjylland skal vi helt tilbage til 1974 for at finde et år, hvor et storkepar har kunnet mønstre 3 unger.

Storkene.dk har gjort en stor indsats for storkene i Flynder og derfor snakkede Lars M.P. og Lars H.H. om at DOF-Vestjylland burde understøtte arbejdet og være en del af projektet lokalt omkring den populære fugl og derfor kontaktede vi storkene.dk i efteråret 2019 omkring vores tanker.

Efterfølgende har vi fået fin kontakt og i begyndelsen af juli 2020, da ungerne i Flynder blev ringmærket mødtes vi med nogle af folkene omkring storkene.dk og fik en god snak om hvad vores rolle kunne være.

... og derfor tog vi i efteråret 2020 initiativ til at oprette "Storkegruppen Vestjylland" for at understøtte og samarbejde med storkene.dk og DOF's storkegruppe for om muligt at forbedre forholdene, inklusive renovering af storkereder mv. for Hvid Stork i Vestjylland, så vi forhåbentlig kan få flere par til at slå sig ned steder i vores landsdel, på lokaliteter hvor der er OK fødegrundlag og dermed større chance for ynglesucces.

"Storkegruppen Vestjylland" vil meget gerne modtage information om Hvid Stork i Vestjylland og vil endvidere opfordre storkerede værter til at få renoveret storkederne, da den stigende storkebestand kan gøre at din rede pludselig bliver interessante for et "nyt storkepar", man har i hvert fald lov at håbe. 😊

Formål og arbejdsopgaver

- Lokalviden og kontakter
- Opsætning af nye storkereder på gunstige placeringer
- Registrering af rede stativer i Vestjylland
- Renovering af reder i Vestjylland
- Kontakt til storkene.dk
- Udbrede kendskabet til Hvid Stork og evt. af den vej kunne gøre opmærksom på at forbedre naturindholdet i ådale og agerland.
- Foranledige samarbejde med andre organisationer, kommuner og enkeltpersoner i det vestjyske, som har interesse i storken.
- Aktivere flere lokale DOF-medlemmer i projektet!

Deltagere i ”Storkegruppen Vestjylland”

Storkegruppen og iværksættere er:

Lars Møgeltoft Poulsen, Ulfborg

Tlf. 22 42 00 64

E-Mail: lars.m.poulsen@live.dk

Lars Holm Hansen, Grønbjerg

Tlf. 22 96 13 17

E-Mail: holmh@gmail.com

- Lokale medlemmer har hjulpet med renovering af storkerederne i Skjern / Tarm området.
- Samarbejde med Tim borgerforening omkring opsætning at finde storkerede værter og lift.
- Samarbejde med Nr. Vosborg og Skærum mølle om opsætning af reder og lift
- RAH i Ringkøbing- Fornem indsats 13. april med opsætning af 4 storkereder, bil, mand og pæle.

Stort Tak for hjælpen til alle som ”gav en hånd med” i Storkegruppen VJs arbejde i 2021, med at opsætte og renovere storkereder i Vestjylland og en speciel tak til Mogens Koldsgaard fra RAH, som havde totalt styr på: at bore, spidse pæle og rejse storkereder, således at vi fik klaret alle 4 opsætninger på én dag.

”Storkegruppen Vestjylland”

Aktiviteter i storkegruppen siden opstart:

I 2019:

- kontakt til storkene.dk

I 2020

- Renovering af storkereden i Lønborg
- Ringmærkning og møde med storkene.dk i Flynder
- Undersøgelse af områder i Vestjylland hvor der tidligere har ynglet storke, med henblik på at opsætte rede master her, idet storkene.dk ville sponsorere 3 rede stativer til Vestjylland, hvis vi så sørger for at finde masten + får dem opsat.
- Ansøgning om støtte til indkøb af storkereder – Isobro
- Projektansøgning til DOF-Vestjylland: 2020 – 2022

I 2021

På grund af en stigende storkebestand i landende syd for os, var 2020 et helt vildt år på storkefronten, da det i princippet blev til mere end fordobling af bestanden til 7 par i Danmark, hvoraf de 6 par ynglede, men pga. forskellige ”kiks”, uerfarne unge storke, storkedød var der kun udfløjne unger i 3 reder.

Ligeså var der op mod 50 nye par i Slesvig-Holsten og derfor var der håb og tiltro, at 2021 ville blive endnu mere spændende og foreningen storkene.dk gjorde derfor en ekstra indsats bl.a. i grænselandet hvor der blev opsat mange nye reder på gunstige placeringer og derfor ville vi så gøre det samme i Vestjylland, dels med opsætning af nye reder og tillige ved at hjælpe til med at renovere eksisterende reder, som der jo er en del af rundt omkring.

Nye storkereder

Storkegruppen Vestjylland var i dialog med Storkene.dk i efteråret 2020 om placeringer af 3 nye storkereder på gunstige steder. 2 i Tim området og 1 ved Skærum mølle nær Vemb. Vi tog i første omgang kontakt til Tim borgerforening og de ville gerne samarbejde med os, hvilket resulterede i, at vi kom i kontakt med 2 gårdejere i området og begge viste sig så også at være positive i forhold til at få rederne opsat på deres ejendomme og ligeså var lederen af Skærum mølle rigtig glad for at vi henvendte os.

Vi kontaktede RAH "Ringkøbing Amts Højspænding" om der var mulighed for at finde nogle 11 meter telefonpæle og RAH viste sig særdeles velvillige i forhold til at hjælpe med projektet. De fandt 3 pæle som kunne bruges og indvilligede i at bruge en dag på at hjælpe os med opsætning, at 3 pæle så blev til 4 gik også, idet herregården Nr. Vosborg pludselig kom med i projektet, da vi fik nys om at de også meget gerne ville have opsat en storkerede, så det blev fluks arbejdet ind og 13. april blev således dagen, hvor alle aftalerne blev indfriet og de nye storkereder kunne blive opsat med tilstedeværelse af TV-Midtvest og Holstebro Dagblad, samt forskellige hjælpere og tilskuere.

Forinden opsætningen af rederne er der noget forberedelse og da det er nemmest at gøre på jorden når det er nye reder der skal opsættes, så derfor brugte vi et par marts aftner med at få det rigget til med kyllingetråd i bunden af rede stativerne og herefter selve fletningen med forskellige grene med passende længde og smig. Der blev brugt paradisæble, tjørn og bøgegrene og efterfølgende til klipning, så rederne kom til at se præsentable ud.

Herefter blev rederne kørt ud til opsætningsstederne på trailer.

13. april blev en rigtig spændende dag hvor første opsætning foregik ved Skærum mølle Folkeuniversitet ved Vemb, hvor vi mødtes med Mogens fra RAH, som kom i en fin orange unimog læsset med 4 telefonpæle og det viste sig hurtigt at det var et perfekt værktøj til opsætning af storkereder, idet den både kunne bore huller og løfte pæle og da der også var en motorsav med, kunne pælene også blive spidset, så de passede til storkeredestativet. Efter at pælene var rejst havde Nørre Vosborg sørget for en lift, så vi efterfølgende kunne komme op og gøre rederne færdig med halm og sphagnum, her og ved Skærum mølle. [TV-Midtvest dækkede seancen](#) ved de 2 første rede opsætninger og om aftenen kunne den ses på kanalen.

Lørdag d. 17. april stod den på sphagnum og halm i de 2 nye reder i Tim hvor Tim borgerforening igen var behjælpelige og havde skaffet en lift, så vi kunne komme op til rederne.

Renovering af storkereder

I Tim er der foruden de 2 ny opsatte reder også et rede stativ i nærheden af Brugsen opsat af Tim borgerforening for nogle år siden, den fik også en renovering d. 17. april, da vi jo nu alligevel havde gang i liften.

24. marts blev 4 reder renoveret ved Skjernå af storkene.dk med hjælp fra 3 lokale doffere. De 2 af rederne var på henholdsvis det gamle apotek og Tømmergården i Tarm. Reden på stationen i Skjern samt storkereden i Lønborg blev ligeledes opdateret i samme ombæring.

Øvrige opsætninger/renoveringer i Vestjylland

Udover de storkereder "Storkegruppen Vestjylland" har været involveret i, vides at storkene.dk har opsat en ekstra rede i Bækmarksbro på ynglelokaliteten, samt været involveret i en ny opsætning af en rede Haderup og udskiftning af rede pæl og rede i Sdr. Nisum.

Privat er der også opsat en rede på taget af en landejendom lidt vest for Holstebro og en i nærheden af Borris.

I forbindelse med at en Hvid Stork slog sig ned i nærheden af Uhre blev der opsat en storkerede i Uhre naturpark.

Hvid Stork – Vestjylland 2021

Vi havde set frem til at storke-sæsonen ville blive ud over det sædvanlige, grundet stigende bestand syd for Danmark og derfor blev der gjort en ekstra indsats med at klargøre og sætte nye storke reder og ja, det blev ud over det sædvanlige, men det var fordi at april måned var kølig og tør, med blæsende nordvestlige vind og derfor havde storkene en meget svær rejse nordpå i år og specielt de øst trækkende kom meget sent frem, mindst 14 dage forsinkede og derfor blev der i Vestjylland og navnlig helt ude i den vestligste del nærmest ingen storke registreret og det var jo her vi havde renoveret og opsat de nye reder.

Men der er selvfølgelig noget at berette om alligevel:

Ynglepar:

Første stork i Vestjylland var "Kjeld", idet den landede i reden i Flynder d. 28.3. om formiddagen efter først at være set i Ølstrup og Staby. Ankomst således en god uge tidligere end i 2020 hvor den kom til reden 6. april.

Herefter ventede og ventede den og der kom ingen Yvonne, så desværre ingen unger i Vestjylland i 2021.

.... det kunne så have blevet enden på storkeeventyret i Vestjylland, men Kjeld var meget standhaftig og endelig, endelig - 12. juli kom der pludselig en "hunstork" forbi, der var 2 storke i reden og der var god harmoni mellem de to og parringer blev iagttaget. Det var selvfølgelig alt for sent til unger, men hunstorken blev resten af sommeren og de forlod Flynder reden sammen 30.8.

Dejligt det gik sådan, vi har stadig ét storkepar i Vestjylland (de tælles med i statistikken når de har været en måned på samme rede) og vi kan glæde os til næste år, hvor vi krydser fingre for at de i løbet af april igen finder sammen i Flynder til en bedre sæson.

På næste side - foto fra storkereden i Flynder ultimo juni 2020, hvor "Kjeld", med ring om venstre ben kan ses sammen med de 3 unger. Vi håber og "krydser fingre for" at dette "syn" vil kunne opleves flere steder i Vestjylland i de kommende år.

Storkereder, som har haft besøg i 2021:

Storkegruppens rede-opsætninger var selvfølgelig med henblik på at tiltrække omflakkende storkepar, som det i Flynder i 2019, men der skal meget held til og grundet forårets beskaffenhed, så gik det ikke helt som vi havde håbet, men det blev heller ikke helt forgæves og foruden besøg i den af os opsatte rede i Skærum mølle har vi kendskab til yderligere et rede besøg i Vestjylland.

Skærum mølle, Vemb

7. juni fik reden ved [Skærum mølle besøg af en stork](#), som i to omgange i løbet af formiddagen landede i den ny opsatte rede. Begeistrede medarbejderne på Skærum mølle Gudrun Aspel og Lotte Jensen fik taget foto og en video af seancen, så dejligt med den første succes.

Uhre Naturpark

10. april blev en Hvid Stork spottet i Brande og 11. april rastede denne i et træ i Uhre lidt uden for byen. Beboerne her fik lynhurtigt opsat en [storkerede i Uhre Naturpark](#) ved skolen og her blev storken registreret 14. april stående i reden, men den var ikke særlig tålmodig og arriverede retur til Tyskland igen. Storken var i området cirka en uges tid.

Storken havde ring på og blev aflæst, som værende en hanstork fra 2019, som var udklækket i byen Börm i Sydslesvig, hvor den var kommet til skade og herefter været i pleje i et stykke tid i den berømte storkeby Bergenhusen.

Øvrige Storkebesøg i Vestjylland:

Ikke så mange omstrejfende storke i 2021, men her udvalgte observationer fra DOF-basen:

- 29. + 30.4. i Skjern området, 2 fu. Borris, Faster, Sædding og Bølling.
- 2. + 3.5 fu. Lergrav, Aulum og ligeledes fra 15.5 – 20.5. fra 3 – 6 storke fu. Troelstrup mose, Aulum.
- 6.5. 2 fu Gjellerup, 7.5. 2 fu Knudemosen, fra 15.5 til 25.5. Hammerum 2 og 3 storke set flere gange.
- 25. + 26.5 1 fu Lønborg og 16.6 1 rast Tarm, er begge lokaliteter hvor der er renoveret storkereder i 2021
- 16.6. 3 fu Vinding, Sørvad

Landsbestanden

2020 og 2021 er forhåbentlig starten på en ny epoke for Hvid Stork i Danmark, da ynglebestanden er fordoblet til 7 par i de 2 år, holdt op mod at der i perioden fra 1998 til 2019, ingen år var mere end 3 par og i 7 af årene var der kun 1 par.

Der var 4 rugende par i 2021, som fik i alt 10 unger på vingerne, et antal vi skal tilbage til 1996 for at overgå.

Opsætningen af en del nye reder i Sønderjylland på gunstige placeringer i vinteren 2020/2021 viste sig at være en rigtig god strategi, idet de nye reder resulterede i, at der etablerede sig hele 5 ynglepar i landsdelen, hvoraf de 3 ynglede og fik henholdsvis 4, 3 og 2 unger og det er den ene del af historien, den anden er at der var rigtig meget storketrafik mellem rederne på den danske og tyske side af grænsen og det er jo det der skal til for at få en større bestand. Er der eksempelvis en stork, som falder fra, ja, så er der en ny til at tage over og det er jo det der er problemet, når en storkebestand bliver for tynd. Et rigtig godt eksempel på det, er vores par her i Vestjylland hvor magen ikke kom i år, men der kom heller ingen andre storke forbi, fordi parret jo er verdens nordvestligste og ligger isoleret knap 200 kilometer fra nærmeste "nabo".

Her en lille oversigt over yngleparrenes placering de seneste 5 år fordelt på landsdele:

	2017	2018	2019	2020	2021
København	1	1	1	2	1
Sønderjylland	1	1	1	3	5
Vestjylland			1	1	1
Østjylland				1	
I alt - Ynglepar	2	2	3	7	7
Enlige - storke	2	-	-	-	2
Ungeantal	3	8	6	6	10

Afslutning – Konklusioner - Arbejdsopgaver

- Storqueprojektet har været rigtig spændende at arbejde med og at det lykkedes at få 4 nye storkereder på pæle etableret er ”Storquegruppen Vestjylland” rigtig godt tilfreds med 😊
- I hvert fald 15 storkereder i Vestjylland, heraf 8 var ny opsatte og klar med sphagnum og halm til 2021 sæsonen.
- Vi har registreret i alt 34 storkerede på pæle/tage i Vestjylland.
- Rederne er fordelt således i de 6 kommuner; Ringkøbing-Skjern 18, Holstebro 7, Herning og Lemvig kommuner 4, Ikast-Brande 1 og Struer 0 reder.
- Vist meget længe siden der har været besøg af storke på 3 reder i Vestjylland på en sæson.
- Renovering af reder til 2022 sæsonen.
- Opsætning af nye pælereder i 2022? – Måske i Herning området med baggrund i at der faktisk opholdt sig 2 – 3 storke i området i henved 3 uger.
- Undersøge hvor eventuelle 1 eller 2 reder kunne placeres og mulige samarbejdspartnere.
- Hjælpe til med opsætning/renovering/placeringer af storkereder
- Fortsat samarbejde med storkene.dk / Storquegruppen i DOF